

Language Code : **19**

इस पुस्तिका में 24 मुद्रित पृष्ठ हैं।
This booklet contains 24 Printed pages.

SED-24-I

प्रश्न-पत्र-I / PAPER-I
तिब्बतन भाषा परिशिष्ट

Tibetan Language Supplement
भाग-IV & V / PART-IV & V

मुख्य परीक्षा पुस्तिका संख्या / Main Test Booklet No.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 23 व 24) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 23 & 24) of this Test Booklet.

मुख्य परीक्षा पुस्तिका कोड / Main Test Booklet Code

I

तिब्बतन में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें। / FOR INSTRUCTIONS IN TIBETAN SEE PAGE 2 OF THIS BOOKLET.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तिब्बतन भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं।
2. परीक्षार्थी भाग I एवं भाग II या III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।
3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं।
4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं OMR उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें।
5. इस भाषा पुस्तिका का संकेत है **I**। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है। अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ।
6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है :
भाग-IV : भाषा-I (तिब्बतन) (प्र. 91 से प्र. 120)
भाग-V : भाषा-II (तिब्बतन) (प्र. 121 से प्र. 150)
7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तिब्बतन भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) तिब्बतन के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए।
8. परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा-I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।
9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें।
10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है।

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer **EITHER** Part IV (Language I) **OR** Part V (Language II) in **TIBETAN** language, but **NOT BOTH**.
2. Candidates are required to answer Part I and Part II **OR** III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.
3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
4. Use **Black/Blue Ball Point Pen only** for writing particulars on this page/ marking responses in the OMR Answer Sheet.
5. The CODE for this Language Booklet is **I**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the OMR Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
6. This Test Booklet has **two** Parts, IV and V, consisting of **60** Objective Type Questions, each carrying 1 mark :
Part-IV : Language-I (Tibetan) (Q. 91 to Q. 120)
Part-V : Language-II (Tibetan) (Q. 121 to Q. 150)
7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Tibetan language have been given. **In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Tibetan, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.**
8. **Candidates are required to attempt questions in Part-V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.**
9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

अनुक्रमांक : (अंकों में) / Roll Number : in figures _____

: शब्दों में / in words _____

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____

निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Candidate's Signature : _____

Invigilator's Signature : _____

Facsimile Signature Stamp of _____

Centre Superintendent : _____

ཡིག་རྒྱུགས་བསམ་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་༼ ༩༡ ནས་ ༡༢༠ ༽ གཤམ་
སྲིད་འདམས་ཡོདན་(Tibetan) བོད་ཡིག་རྒྱུགས་ཡིག་དང་པོ་
ཁོ་ན་རེད།

Candidates should attempt the questions from Part-IV (Q No. 91-120), if they have opted Tibetan as Language – I only.

PAPER-I ཚན་བ་བཞི་པ། (PART-IV) སྐད་ཡིག་དང་གོ།

(LANGUAGE-I)

TIBETAN

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྐྲུན་ཏེ་འཕྲིན་པའི་ལན་མ་ཞོར་བ་འདོམས་དགོས།

ཁོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྲོང་སྟངས་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་སློབ་ཤོག་གམ་སློབ་འཛིན་གྱི་དགོས་པའི་དགོས་དམིགས་གང་ཞེས་ན། དཔེ་བུ་
ན། ཁོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་གང་ཤེས་པ་དེ་མི་བརྗོད་པ་དང་སློབ་གཉེང་ཟབ་པོ་ཤེས་ཤིང་འཇགས་པ་
ཡོང་བའི་གནད་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ལྷན་ནས་ཤེས་ཡོན་ལ་སློབ་པ་འདེམ་བ་དང་བྱང་པ་ཡོང་བ་ཡིན། སློབ་མ་ནམས་སློབ་འཛིན་གྱི་
སྐབས་ཚིག་ནམས་སློབ་དག་གསལ་གསུམ་དང་སྒྲ་ཡི་སླེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སློབ་འཛིན་གྱི་ལུས་ལ་རྗེས་སུ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་པམ་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཞོར་
བ་དང་། བརྗོད་པ་ཡང་བདེ་ཞིང་སྒྲ་མཁས་པ་ཡོང་གི་རེད། ཡང་དག་ཤོད་ཀྱི་ལན་ནམས་སློབ་འཛིན་པ་སྒྲ་ཡིན་ཏུང་དག་ཐོག་སློབ་འཛིན་གནང་སྐབས་
ཚིག་དག་པོར་སློབ་དགོས། དེ་སྐབས་ཚིག་གི་སྒྲ་དག་ཞོར་བ་འབྲུང་ན་སློབ་མ་དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྒྲ་མ་དག་པར་སློབ་ཀྱི་རེད་ལ་དེ་རྗེས་སུ་མ་
དག་རྒྱུན་འབྲུམ་སུ་གནས་འོང་བའི་ཞོར་ལྷན་ཆབ་ཆེན་ཡོང་གི་རེད། སློབ་མས་སློབ་འཛིན་གང་བྱས་པ་དགོ་ལགས་ནས་ཉི་ལེམ་བདུན་པེ།
ཡང་ན་སློབ་པའི་ལས་ལྷན་གསལ་བཞེས་གནང་དགོས། སློབ་འཛིན་གྱི་ཡང་ཡང་སློབ་ཏེ་ཤེས་པ་ལྷན་ལྷན་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས། སློབ་འཛིན་
བྱེད་ཏུ་བཅུགས་སྐབས་ཚིག་དོན་ཐོན་ཏུ་ཤེས་སུ་བཅུག་དགོས། སློབ་མ་དབྱིངས་སློབ་པར་བྱེད་ཆོས་ཡོང་གི་ཡོད། གང་སློབ་འཛིན་ཆར་
བའི་རྗེས་སུ་སློབ་མ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་སློབ་ཏུ་བཅུག་ན་དེས་ཀྱང་ཉ་ཅང་པན་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཡོད་གི་རེད།

91. ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚ་བ་སློབ་ཤོག་སྲོང་དགོས་པའི་དཔེ་བུ་གང་འདུག་གཤམ།
- (1) དེའི་དཔེ་བུ་ནམ་ཞོར་གྱི་གཤམ་ཞོན་པ་ཚིག་གི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
  - (2) དེའི་དཔེ་བུ་ནམ་ཞོར་གྱི་ལན་ཞོན་ཚིག་གི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
  - (3) དེའི་དཔེ་བུ་ནམ་ཞོར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
  - (4) དེའི་དཔེ་བུ་ནམ་ཞོར་གྱི་བྱིས་བ་ཚིག་གི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་དཔེ་ཡོད་དོ།

92. མ་དག་རྒྱུན་འབྲུམ་དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ།
- (1) དེ་ནི་ པ་མས་ཞོར་འཁྲུལ་བཅུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
  - (2) དེ་ནི་ དགོ་ཤོད་ཀྱིས་ཞོར་འཁྲུལ་སློབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
  - (3) དེ་ནི་ སློབ་ཤོག་གི་ཞོར་འཁྲུལ་སློབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
  - (4) དེ་ནི་ སློབ་སློབ་གིས་ཞོར་འཁྲུལ་སློབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།

93. ལྷོ་ཐོག་གསུམ་ལྷོ་འཛིན་བྱ་དགོས་པའི་དགོས་དམིགས་གང་ཡིན་ནམ།
- (1) གང་ལེས་པ་དེ་མི་བརྗེད་པ་དང་ལྷོར་གཏིང་གཟུང་ངེས་པོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
  - (2) གང་ལེས་པ་དེ་མི་བརྗེད་པ་དང་ལག་ཐོགས་ཟླིས་བདེ་པོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
  - (3) གང་ལེས་པ་དེ་མི་བརྗེད་པ་དང་བརྗེད་ཉམས་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
  - (4) གང་ལེས་པ་དེ་མི་བརྗེད་པ་དང་ལག་ཐོག་སྐྱོར་བཟང་པོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
94. ཤེས་ཡོན་ལ་འཇགས་རྩ་ས་འཇགས་ཡོང་བ་གང་བྱེད་དགོས་སམ།
- (1) ཡང་ཡང་དོ་སྣང་སྐྱོད་དགོས།
  - (2) ལྷོ་འཛིན་ནི་ཡང་ཡང་སྐྱོར་དགོས།
  - (3) ལོ་བལྟར་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས།
  - (4) ཡིག་གཞུགས་ནི་ཡང་ཡང་ཟླིས་དགོས།
95. གང་བྱང་བ་ཡིག་ཐོག་རྩ་ས་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཞོར་བ་ལ་གང་བྱེད་དགོས་སམ།
- (1) གང་སྐྱང་བ་སྐྱ་དག་གསལ་གསལ་དང་སྐྱ་ཡི་སྐྱེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སྐྱོད་དགོས།
  - (2) ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཞོར་བ་ཡོང་བར་ཡིག་གཞུགས་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་དོ་སྣང་སྐྱོད་དགོས།
  - (3) གང་སྐྱང་བར་བསམ་ལྷོ་ལེགས་བཏང་ནས་དག་ཆ་ཞོར་གྱི་མ་རེད།
  - (4) ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཞོར་བ་ཡོང་བར་སྐྱ་ཡི་སྐྱེ་གནས་དག་བྱེད་དགོས།
96. ལྷོ་མ་རྣམས་ལྷོ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་གང་དག་ལ་དོ་སྣང་གནང་དགོས་སམ།
- (1) ལྷོ་ག་སྣངས་གྱིས་ཚིག་དང་སྐྱ་ཡི་སྐྱེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སྐྱོད་དགོས།
  - (2) ལྷོ་དག་གསལ་གསལ་དང་སྐྱ་ཡི་སྐྱེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སྐྱོད་དགོས།
  - (3) ལྷོ་མ་བ་མཇུ་བ་འབྲིད་གྱིས་སྐྱ་ཡི་སྐྱེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སྐྱོད་དགོས།
  - (4) ལྷོ་དག་གསལ་གསལ་དང་ཡིག་གཞུགས་ལ་དམིགས་བསམ་སྐྱོད་དགོས།
97. ཤེས་ཡོན་ལ་སྐྱོ་བ་འཕེལ་བ་དང་བྱང་བ་ཡོང་བར་གང་བྱེད་དགོས་སམ།
- (1) གང་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་ལེགས་པར་སྐྱངས་སུ་བ་ན་སྐྱོ་བ་འཕེལ་གྱི་རེད།
  - (2) གང་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་འགྲེལ་བ་འདད་ལེགས་པར་བརྒྱུ་བ་སུ་བ་ན་སྐྱོ་བ་འཕེལ་གྱི་རེད།
  - (3) གང་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་དམིགས་ལས་དུ་འཆར་སུ་བ་ན་སྐྱོ་བ་འཕེལ་གྱི་རེད།
  - (4) གང་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་ལྷོ་ཐོགས་སྐབས་པར་བྱས་སུ་བ་ན་སྐྱོ་བ་འཕེལ་གྱི་རེད།

98. བརྗོད་པ་བདེ་ཞིང་སྐྱེ་མཁས་པ་ཡོང་བར་གང་གྱེད་དགོས་སམ།
- (1) ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་སྐྱེད་གཤམ་པའི་སྐོན་པ་འབྲི་དགོས།
  - (2) ཡི་གེ་སྐོར་སྐབས་སྐྱེད་གཤམ་པའི་སྐོན་པ་སྐོབ་དགོས།
  - (3) ཡི་གེ་སྐོར་སྐབས་སྐྱེད་གཤམ་པའི་སྐོན་པ་སྐོར་དགོས།
  - (4) ཡི་གེ་སྐོབ་སྐབས་སྐྱེད་གཤམ་པའི་སྐོན་པ་སྐོབ་དགོས།

99. མ་དག་རྒྱན་འབྲམ་ཟེར་ན་གང་རེད་དམ།
- (1) དག་ཆ་མ་དག་པ་ལ་ཟེར།
  - (2) ཡིག་གཟུགས་མི་རྣམས་པ་ལ་ཟེར།
  - (3) མ་དག་ཤེས་བཞིན་རྒྱན་དུ་འཇགས་པ་ལ་ཟེར།
  - (4) ཤེས་བཞིན་རྒྱན་འཇགས་བཀག་པ་ལ་ཟེར།

གཤམ་གསལ་སྣེ་ཚིག་ལེགས་པར་བསྐྲུབ་ཏེ་འབྲིག་པའི་ལན་མོར་བ་འདོམས་དགོས།

། མཁས་པ་བདེན་རྒྱན་བཏགས་ནས་བྱེད།	། རྒྱན་པོ་གཤམ་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱག
། རྒྱན་ཅལ་གྱིས་སྐྱེ་གཤམ་པས།	། གཅན་གཟན་དེ་དུགས་པལ་ཆེར་བྲོས།
། ཤར་རྗེ་རྗེ་གངན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན།	། གནས་སུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད།
། རི་མཐོ་བོ་གནམ་གྱི་ཀ་བ་ཡོད།	། མཚོ་དམའ་བོ་གཡུ་ཡི་མཚམ་ཡོད།
། གངས་དཀར་པོ་ཤེས་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད།	། སྤང་མེར་བོ་གསེར་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད།
། རི་ཞིམ་པོ་སྐྱོན་གྱི་བདུག་སྐོས་ཡོད།	། སྟོན་བཟུ་བ་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ཡོད།
། དབྱར་བཟུ་བ་གཡུ་ཡི་མེ་ཉོག་ཡོད།	། གྲེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྐྱོན་རས་གཟིགས།
། གནས་དེན་ཚོད་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད།	། ཞིང་དེན་ཚོད་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད།

100. མཚོ་དམའ་བོ་གང་གི་མཚམ་ཡོད་དམ།
- (1) མཚོ་དམའ་བོ་དུལ་གྱི་མཚམ་ཡོད།
  - (2) མཚོ་དམའ་བོ་རགས་གྱི་མཚམ་ཡོད།
  - (3) མཚོ་དམའ་བོ་གཡུ་ཡི་མཚམ་ཡོད།
  - (4) མཚོ་དམའ་བོ་སེར་གྱི་མཚམ་ཡོད།

101. དེ་ན་རི་མཐོ་བོ་གང་འདྲ་བ་ཡོད་དམ།

- (1) རི་མཐོ་བོ་གནམ་གྱི་ཀ་བ་ཡོད།
- (2) རི་མཐོ་བོ་རིའི་ཀ་བ་ཡོད།
- (3) རི་མཐོ་བོ་བྲག་གི་ཀ་བ་ཡོད།
- (4) རི་མཐོ་བོ་གངས་གྱི་ཀ་བ་ཡོད།

102. ལྷན་པོ་ག་དུས་ཡིན་ཡང་གང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད་དམ།

- (1) ལྷན་པོ་ག་ཡོ་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (2) ལྷན་པོ་གོགས་པོའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (3) ལྷན་པོ་བྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (4) ལྷན་པོ་ཟ་རྒྱའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།

103. ལྷ་ནང་ཅལ་གྱིས་སྐྱ་གྲགས་པས་རི་དྲགས་སྐྱོན་གཟན་ནམས་ནས་གང་བྱས་སམ།

- (1) གཟན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་ལྷ་སྐྱ་ཉན་ནས་བསྟན་པ་རེད།
- (2) གཟན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་འཛིགས་སྐྱག་གིས་ལྷས་ནས་བསྟན་པ་རེད།
- (3) གཟན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་རེད།
- (4) གཟན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་ཕྱོས་ཕྱིན་པ་རེད།

104. མཁས་པ་བདེན་རླུན་བརྟགས་ནས་གང་གྲེད་གྱི་རེད་དམ།

- (1) མཁས་པས་བདེན་རླུན་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་རྒྱག་ལེ་བརྒྱབ་གྱི་རེད།
- (2) མཁས་པས་བདེན་རླུན་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་རྫོགས་ལྷོད་གི་རེད།
- (3) མཁས་པས་བདེན་རླུན་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་བྱམས་སྐྱོང་གནང་གི་རེད།
- (4) མཁས་པས་བདེན་རླུན་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་ལས་འགོ་བཙུག་གི་རེད།

105. ཤར་རྗེ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན་གང་གྱུ་བའི་ཡུལ་ཡོད་དམ།

- (1) གནས་སྤར་རྒྱལ་རྒྱ་གར་ཞེས་གྱུ་བ་ཡོད།
- (2) གནས་སྤར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་གྱུ་བ་ཡོད།
- (3) གནས་སྤར་རྒྱལ་བ་ཡུལ་ཞེས་གྱུ་བ་ཡོད།
- (4) གནས་སྤར་རྒྱལ་རྒྱ་ཞེས་གྱུ་བ་ཡོད།

གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིད་ཐབས་ལམ་གྱི་བ་ལས་འགྲིག་པའི་ལན་མ་ཞོར་བར་འདོམས་དགོས།

106. མིང་གཞི་ཡར་ཐོན་ ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

- (1) ང་ཚོས་སློབ་པའི་ལན་མ་ཞོར་གྱི་ཡི་གེ་དེ་ཡང་རྟོགས་པ་བྱེད་དགོས།
- (2) ཚིག་གང་ཞེག་ང་ཚོས་འགྲི་བ་དང་སློབ་པའི་སྐབས་མེད་སློབ་བྱེད་དགོས།
- (3) ཚིག་གང་ཞེག་སློབ་པ་པོ་ལ་ཚིག་རེད།
- (4) ཚིག་གང་ཞེག་ང་ཚོས་ཐོས་པ་དེ་ངོས་འཛིན་དགོས།

107. གཤམ་གསལ་དེ་སློབ་པ་དང་མཉམ་གོ་དོན་རྟོགས་པ་དེ་རྩལ་མ་ཡིན་པ་སེམས་དགོས།

- (1) བརྗོད་གཞི་གོང་དུ་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་དགོས།
- (2) བང་རིམ་དུ་སློབ་པས་མ་ཚུལ་འགྲིག་པ་དང་བརྟག་པ་བྱ་དགོས།
- (3) ད་བར་བསྐྱབས་པ་ལ་བྲན་ཤེས་བྱ་དགོས།
- (4) ཡི་གེ་སླེར་རེ་རེ་དོ་སྣང་སླེད་དགོས།

108. དགོ་ལགས་ནས་རང་གི་སློབ་མ་ལ་ཇི་བ་ཇིས་པ་ལ་སློབ་མས་ཉམས་སྲོང་གིས་ལན་སྤྲད་སྐབས་ཇི་ལྟར་ཇི་བཞིན་གྱི་ལན་གྱིས་གྱི་ཡོད་པའི་དཔེ་དེ་.....།

- (1) གཟུགས་རྒྱལ། (Metaphor)
- (2) སྐད་ཡིག་འགྲུར་བ། (Metalingualism)
- (3) དོན་ངོ་མ་སྟོན་བ། (Metasemiotics)
- (4) ངོས་འཛིན་འགྲུར་བ། (Metacognition)

109. གཤམ་གསལ་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་སློབ་ཁྲིད་དུ་བརྗོད་སྟོན་བསྐྱར་བ་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡིན།

- (1) སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་བརྗོད་སྟོན་གྱི་དང་ལག་ལེན་གཉིས་རེད།
- (2) སྐད་ཡིག་གཉིས་པར་ཐད་ཀར་སྐད་ཆ་ཤོད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀར་མཚུངས་བསྐྱར་བྱ་དགོས།
- (3) སྐད་ཡིག་གི་བརྗོད་སྟོན་གཟུགས་དང་འགྲོ་སྟངས་ཐོག་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་བྱ་དགོས།
- (4) སྐད་ཡིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བརྗོད་སྟོན་མཚུངས་བསྐྱར་བྱ་དགོས།

110. མིའི་བརྗོད་པས་དུས་དང་གནས་མི་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་གཤམ་གསལ་མིའི་སྐད་གྱི་དབྱིབས་ནི།

- (1) འགོག་རྒྱུན་མེད་པ། (Arbitrariness)
- (2) མིང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ། (Structure Dependence)
- (3) སྒྲ་སོ་སོར་བྱེ་བ། (Discreteness)
- (4) གནས་ངེས་མེད། (Displacement)

111. གཤམ་གསལ་གང་དེ་སྐད་ཡིག་དགོས་མཁོའི་གནད་དོན་(LAD) ཅང་འགྲེལ་བཤད་ཡོ་སྤོམ་མ་རེད།

- (1) དུས་ཚོད་ཐུང་དུ་ལོ་༧ ནས་༥ ཅང་ཚུད་སྐད་ཡིག་སྟོང་སྟབ་བཅ།
- (2) ལྷ་གྲུས་སྐད་ཡིག་གི་གཞི་ཅ་ཇི་སྲུང་ངམ།
- (3) ལྷ་གྲུས་རང་སྐད་ལས་ཐོན་སྐྱེད་དེ་མང་བ་ཡོད་པ་རེད།
- (4) ལྷ་གྲུས་རང་སྐད་དང་པོ་ཇི་ལྟར་སྟོང་དགོས།

112. གཤམ་གསལ་སྐད་ཡིག་སྒྱི་དང་ཡུལ་སྐད་གཉིས་སྐད་ཡིག་ལྟར་བདེན་པ་རེད་དམ།

- (1) སྐད་ཡིག་དང་ཡུལ་སྐད་གཉིས་སྐད་ཡིག་གི་ཆ་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནའང་ས་གཞི་རིག་པའི་དབང་གིས་གཅིག་མཚུངས་རེད།
- (2) སྐད་ལ་ཡིག་གཟུགས་ཡོད། ཡུལ་སྐད་ལ་ཡིག་གཟུགས་འགྲི་རྒྱ་མེད།
- (3) དེ་ཡི་ཐོག་ཁྱད་པར་ལེགས་པོ་སྟེ་སྟབ་པ་བྱུང་མེད།
- (4) སྐད་ཡིག་དེ་ཚོ་མ་རིག་འགྲི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་སྐད་དེ་བའི་འགྲི་རྒྱ་མེད་པ་རེད།

117. གཤམ་གསལ་སློབ་དེབ་ལས་འཆར་ལས་བདེན་བ་མིན་པའི་ནོར་རྟགས་བརྒྱབ་དགོས།

- (1) ཞིབ་ཚག་ཡོང་བར་གཉིང་ནས་སློབ་དགོས་ལ་སློང་དོན་རྟོགས་པར་ལྟ་སློབ་ཅམ་ནས་ཤེས་བྱུབ།
- (2) སློང་པོ་མིན་པར་བལྟ་ཅམ་བྱ་ཚོག་ལ་ཞིབ་ཚག་ལ་དམིགས་བསལ་དྲི་བ་དྲི་ལན་ལ་བལྟ་དགོས།
- (3) ཞིབ་ཚག་དང་སློང་པོ་མིན་གཉིས་ཀ་སློབ་པ་པོའི་མིག་འགྲུལ་བསྐྱོད་པའི་ཚོག་ནས་བལྟ་སློབ་བྱ་དགོས།
- (4) སློབ་དེབ་ཡང་ཡང་སློབ་པ་སློང་པོ་མིན་ལ་དེ་ལ་ཞིབ་ཚག་བྱས་པ་བདེན་པར་མཐོང་།

118. ལྷ་གྲུས་སྐད་ཡིག་བརྗོད་པ་བརྗོད་པ་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་ཆས་བྱང་བ་དྲིས་པ་ཡིན་ན། གཤམ་གསལ་སྐད་ཡིག་གང་ལས་མང་བ་བརྗོད་དམ།

- (1) འཆར་ཅན་དེ། (Regulatory)
- (2) ཤེས་བྱ་དེ། (Informative)
- (3) རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཞིབ། (Heuristic)
- (4) བསམ་ཚུལ། (Imaginative)

119. སློབ་ཚོགས་བརྗོད་པའི་ནང་སློབ་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་མི་འདྲ་བའི་བརྗོད་སྐད་སྣ་ལ་བརྟུག་དབྱུང་བྱས་པ། དཔེར་ན་འདི་.....།

- (1) ཐེ་གཏོགས་ཆེ་ཚུང་མི་འདྲ་བ། (A Pragmatic Variable)
- (2) སློབ་ཚོགས་རིག་གཞུང་མི་འདྲ་བ། (A socio-cultural variable)
- (3) སློབ་ཚོགས་བསམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ། (A socio-psychological variable)
- (4) སློབ་ཚོགས་སྐད་ཡིག་མི་འདྲ་བ། (A socio-linguistic variable)

120. རྗེ་བ་བདུན་པ་ཅན་སི་ར་ (Veera) མསོ་ད་བཟོད་དབྱངས་དང་མིང་གཞི་མཉམ་བསྐྱེམས་ཀྱིས་སྐད་ཆ་བཤད་བཞིན་པ་དེ་གཤམ་དེ་རེད།

- (1) བབ་ཅོལ། (Babbling)
- (2) ལྷ་གསལ་མེད་པ། (Cooing)
- (3) སྐད་ཡིག་གི་བརྗོད་པ། (Linguistic speech)
- (4) ལྷ་དབྱངས། (Phonemes)

ཡིག་རྒྱུགས་པས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་། ༡༢༡ ནས་༡༥༠ ེ གཤམ་
སྲིད་ འདམས་ཡོདན(Tibetan) བོད་ཡིག་སྐད་ཡིག་གཉིས་
པ་ཁོན་རེད།

Candidates should attempt the
questions from Part-V (Q No. 121-
150), if they have opted Tibetan as
Language – II only

PAPER-I ཚན་པ། ལྷ་པ། (PART-V) སྐད་ཡིག་གཉིས་པ།

(LANGUAGE-II)

TIBETAN

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྐྲུབ་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མ་ཚོར་བ་འདོམས་དགོས།

། རྡོ་ཁབ་ལེན་ནས་ཁབ་ལེན་རྡོ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ནི། ཕྱི་ལོའི་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠ སྐབས་མེག་ནེ་གཤི་ (Magnetise) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནང་གཏར་རྒྱུ་ཞིག་བརྗོད་པ་དེས་ལྷགས་རྩལ་རྣམས་རང་གི་སྤྱོད་སུ་འཐེན་སྲུབ་པའི་ཁྲུང་ཚོས་པ་ཞིག་བརྗོད་པ་དེའི་མིང་ལ་ཡུལ་མིང་བཏགས་པས་རྗེས་སུ་མེག་ནེ་ཏུ་ཡིན་ (Magnetite) མིང་ཐོགས། ཁབ་ལེན་ནས་མོ་དབྱུངས་སྐབས་དེས་སྣོད་དང་བྲང་ལ་ཁ་སྤྱོད་སུ་འདྲུང་ཚོས་ལ་བརྗོད་ནས་ཁབ་ལེན་རྡོ་ (Lead Stone) ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། རྡོ་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྤྱོད་ཆས་པལ་མོ་ཆེའི་ཐོག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། འབྲུགས་སྐྱམ། རྒྱང་བསྐྱུགས། སྤྱོད་སྤྱོད་སོགས་ནང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་རེད། རྡོ་ཁབ་ལེན་དེས་གཤམ་གཤོལ་འདི་ཡོད་པའི་ལྷགས་རིགས་རྣམས་རང་གི་སྤྱོད་སུ་འཐེན་ལྷགས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ལ་དབྱིན་སྐད་ལ་མེག་ནེ་ཏེ་ཡམ་ (Magnetism) ཐེར། ཁབ་ལེན་རྡོ་ལ་སྣོ་སྣོ་དང་བྲང་སྣོ་ཞེས་ཐེར་དགོས། ཁབ་ལེན་རྡོ་ལོས་བཟོ་བྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཆེའི་ནང་དངོས་ཆས་ཆེན་པོ་དེ་དག་པར་ཚུར་འདེགས་བྱུང་བུ་རྒྱུར་བེད་སྤྱོད་པ་རེད། སྤྱོད་ལ་བརྒྱུད་སྤྱོད་ལ་འབྲུད་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ཡང་རྡོ་ཁབ་ལེན་གྱི་རྩལ་པ་ལ་བརྗོད་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། རང་ཆེའི་ཁབ་པའི་ནང་གི་སྤྱོད་རྣམས་འབྲུད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་རྣམས་ (Cell/Battery) རྒྱས་འཇུག་བྱུང་ནས་སྤྱོད་བྱུང་བ་ནི་འདར་སྤྱོད་རེད། སྤར་གྱི་རྩལ་སུ་སྤྱོད་དང་ཁབ་ལེན་རྡོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཤེས་གྱི་མེད་ལ་དེར་སང་དེ་གཉིས་ནང་ཁྲུལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་བཤད་པ་ལྟར་ལག་བསྟར་ཡང་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། སྤྱོད་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༩ ནང་ཨ་རི་བ་ཟླེན་ཇ་མེན་ཕུར་ཀོར་ཡིན་ (Benjamin Franklin) ཞེས་པའི་རིག་པ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཚན་རིག་པས་ཆར་དུས་སུ་སྤྱོད་མར་བྱུང་བ་དེ་སྤྱི་ལོ་བེད་སྤྱོད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བཤད་ཀྱང་ཚོས་ལྷགས་པ་ཚོས་སྣོ་དང་སྣོ་ལ་ཡི་གཉིས་འཐབ་པ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བར་བཤད།

121. ཆར་དུས་སུ་སྤྱོད་དམར་བྱུང་བ་དེ་གང་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བ་བཤད་དམ།

- (1) སྤྱི་ལོ་ལྷིང་ལྷན་པ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱོད་པ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བ་རེད།
- (2) ས་སྤྱིང་ལྷན་པ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱོད་པ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བ་རེད།
- (3) མཁའ་དབྱེད་སྤྱིང་ལྷན་པ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱོད་པ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བ་རེད།
- (4) རྒྱ་སྤྱིང་ལྷན་པ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱོད་པ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བ་རེད།

122. གློག་ལ་མི་འདྲ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་གང་དང་གང་རེད།

- (1) མི་འདྲ་གཉིས་ནི། གློག་ལ་བརྟམ་གྲོག་དང་འཇུད་གྲོག་གཉིས་རེད།
- (2) མི་འདྲ་གཉིས་ནི། མོ་གྲོག་དང་མོ་གྲོག་གཉིས་རེད།
- (3) མི་འདྲ་གཉིས་ནི། ཚུ་གྲོག་དང་མེ་གྲོག་གཉིས་རེད།
- (4) མི་འདྲ་གཉིས་ནི། གློག་ལ་བཙུར་གྲོག་དང་འཇུད་གྲོག་གཉིས་རེད།

123. ཨ་རིམ་བ་ཟུན་ཇ་མེན་ཕན་ཀེན་མིན་(Benjamin Franklin)ཞེས་པ་དེས་བྱ་བྱེད་གཙོ་བོ་གང་གནས་སམ།

- (1) ཁོང་གིས་ ༡༧༧༩ ལོར་གློག་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (2) ཁོང་གིས་ ༡༧༥༩ ལོར་གློག་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (3) ཁོང་གིས་ ༡༧༤༩ ལོར་གློག་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (4) ཁོང་གིས་ ༡༧༧༩ ལོར་གློག་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།

124. ཁབ་ལེན་རྩོད་ལེ་ཚན་རིགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱས་གང་ཞེས་པ་དེ་རེད་དམ།

- (1) དེ་ནི་ལི་ཏ་ (Lead Stone) ཞེས་པའི་དངོས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་རེད།
- (2) དེ་ནི་ལི་ཏ་ (Lead Stone) ཞེས་པའི་ཏུས་ལྷགས་རིགས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་རེད།
- (3) དེ་ནི་ལི་ཏ་ (Lead Stone) ཞེས་པའི་རྩོད་རིགས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་རེད།
- (4) དེ་ནི་ལི་ཏ་ (Lead Stone) ཞེས་པའི་ལྷགས་རིགས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་རེད།

125. རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་གང་ཟེར་རམ།

- (1) རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་འཇུད་གྲོག་ཟེར་བ་རེད།
- (2) རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་སྐམ་གྲོག་ཟེར་བ་རེད།
- (3) རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་འཇུད་གྲོག་ཟེར་བ་རེད།
- (4) རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་འདྲར་གྲོག་ཟེར་བ་རེད།

126. རྫོག་ལེན་ནམ་ཁབ་ལེན་རྫོག་པ་དེ་ཐོག་མར་ཡུལ་གང་དུ་རྟེན་པ་རེད་དམ།

- (1) རྫོག་ལེན་དེ་ཐོག་མར་མེག་ཀ་ལི་ཡ (Magkasia) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནས་རྟེན།
- (2) རྫོག་ལེན་དེ་ཐོག་མར་མེག་ལི་ལི་ཡ (Maglesia) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནས་རྟེན།
- (3) རྫོག་ལེན་དེ་ཐོག་མར་མེག་རུ་ལི་ཡ (Magnusia) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནས་རྟེན།
- (4) རྫོག་ལེན་དེ་ཐོག་མར་མེག་ནེ་ལི་ཡ (Magnetise) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནས་རྟེན།

127. སློག་དང་ཁབ་ལེན་རྫོག་གིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དམ་མེད།

- (1) འབྲེལ་བ་ཚུང་ཙམ་ཡོད།
- (2) འབྲེལ་བ་མེད་མེ་ཆ་མི་ཐོག་ས།
- (3) འབྲེལ་བ་ཡོད།
- (4) འབྲེལ་བ་མེད།

128. བཟོ་གྲུ་ཆེན་པོའི་ནང་དངོས་ཆས་ཆེན་པོ་དེ་དག་པར་ཚུར་འདེགས་བྱུང་བུ་རྒྱ་ར་བེད་སློད་གཙོ་བོ་དེ་གང་རེད་དམ།

- (1) དེ་ནི་སློག་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱས་པས་རེད།
- (2) དེ་ནི་རྒྱ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱས་པས་རེད།
- (3) དེ་ནི་རྒྱ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱས་པས་རེད།
- (4) དེ་ནི་རྫོག་ལེན་གྱི་རྒྱས་ལྷགས་ཀྱི་རེད།

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྒྲགས་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མཚོར་བ་འདོམས་དགོས།

། རྩོན་བྱུང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་རྫོང་མ་ར་ཏ་སིའི་ནགས་སྤྱད་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཉེ་ཞིས་སུ་ཚུ་མོ་གརྒྱ་རྒྱལ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་རྒྱོང་གསེབ་ནས་ཤིང་འཇུག་ཤིང་ཚོང་གིས་མི་ཆེ་སྐྱེལ་མཁན་རྣམ་ལག་ཀར་ཏ་ར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ཉེན་ཅིག་གརྒྱའི་གཙང་གཞུང་གི་ཤིང་རྒྱོང་གི་སྤེལ་ཤིང་གཙོད་བཞིན་ཡོད་པ་ཞོ་བའི་རྒྱང་བ་འདམ་བེད་ཀྱིས་གཙང་ཚུ་བ་རྒྱོང་ཞོ་བའི་ནང་ལྷུང་ཏེ་འཆེ་ལ་ཉེ་བ་ཡོད་པ་དེ། གཙང་པོའི་ཉེ་ཞིས་སུ་ཡོད་པའི་རི་དྲགས་རུ་རུ་(རི་དྲགས་ལུས་ལ་སེམས་ནི་བྱུང་ཚུབ་སེམས། རྩ་ཅེ་གཅིག་ལ་ལུས་ནི་གསེར་ལྟར་མཛེས། རི་དྲགས་ཡིན་ཡང་མི་སྐྱད་ལྷང་ལྷང་འདོན་)བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཤིང་མཁན་ཚུ་ལྷུང་གི་འདྲིགས་པ་ལས་སྐྱབས་སོ། དེ་སྐྱབས་ཤིང་མཁན་གྱིས་རི་དྲགས་ལ་སྐྱབས་ལྷོ་བཞུག་ཤིས་ཀྱི་མཚོང་བ་བྱ་འདོད་པས། རི་དྲགས་རུ་རུས་ཞོད་ཀྱིས་ང་འདི་ལྟར་ཡོད་པ་གཞན་ལ་མི་སྐྱབས་ཞིག་དེས་མཚོང་བ་ཚོག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་དོ། དེ་མཚམས་ནས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ནང་ཆེན་ལ་རི་དྲགས་བཞིན་མི་ལམ་དུ་མིས་ཞིང་ཚོས་ཀྱང་གསུངས་བ་མིས་པ། གཉིད་བསད་པ་དང་བཙུན་མོས་རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དེ་རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་འདྲངས་དགོས་པའི་ལྷ་ཚུགས་ནན་བརྗོད་སྐྱེས་སོ། རྒྱལ་པོ་ཡང་རང་གི་ལྷོན་པོ་རྣམས་ལ་བཀའ་གནང་ཏེ་རི་དྲགས་དེ་འདྲ་གང་ཡོད་འཚོལ་དུ་བཏང་། དེ་མཚམས་ནས་གནས་ཚུལ་ཤིང་མཁན་གྱིས་ཐོས། རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་ཐོན་ལ་རྒྱལ་པོས་རི་དྲགས་གང་དུ་ཡོད་པ་བསྐྱོད། རྒྱལ་པོས་མཐའ་བཞིན་ནས་དམགས་མིས་བསྐྱོར་ཏེ་རི་དྲགས་རུ་རུ་ཟེན། རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་འདྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ལྷོན་འབངས་དང་བཅས་པར་རི་དྲགས་ཀྱི་བྱུང་ཚུབ་ཚོས་མང་དག་གསུངས་སོ། དེ་ནས་བཟུང་རི་དྲགས་རུ་རུ་འམ་རི་དྲགས་ཨེ་ན་ཡ་ཞེས་བ་བསམ་གཏན་གྱི་མཛོན་རྟགས་སུ་བེད་སྤོད་པ་ནང་པའི་ལྷ་ཁང་དགོན་གནས་ཀྱི་རྟགས་སུ་གནས་སོ།།

129. ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་གང་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་གང་ན་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།

- (1) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལམ་ཏ་རི་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་མ་ར་ཏ་སིར་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལག་ཀར་ཏ་ར་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་མ་ར་ཏ་སིར་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ཀུ་སྐར་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་མ་རུན་སུལ་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་ཏ་རི་རྣམ་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་མ་ར་ཏ་སིར་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

130. ཤིང་མཁན་རྣམ་ལག་ཀར་ཏ་ར་མི་ཆེ་གང་གི་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་དམ།

- (1) གཙང་འགྲམ་ནས་ཤིང་འཇུག་པ་བཙོང་ནས་མི་ཆེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) ཞིང་རུང་ནས་ཤིང་འཇུག་པ་བཙོང་ནས་མི་ཆེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) ལམ་རུང་ནས་ཤིང་འཇུག་པ་བཙོང་ནས་མི་ཆེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) བགས་ནས་ཤིང་འཇུག་པ་བཙོང་ནས་མི་ཆེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

131. རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་ལྷན་ཚོས་གང་ཡོད་པ་རེད་དམ།

- (1) རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་གཡོ་སྐྱེའི་སེམས་དང་ལྡན་ལ་མི་སྐད་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (2) རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་དེ་བྱིའི་ལུས་སུ་མི་སྐད་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (3) རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་ལ་མི་སྐད་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (4) རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་རྟོག་སེམས་དང་ལྡན་ལ་མི་སྐད་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

132. རྒྱལ་པོ་སུ་ཡི་བཅུན་མོ་ལ་མི་ལམ་གང་བཏང་ངམ།

- (1) ལུས་ལྗེ་ཞིའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐད་སྐྱེ་བ་ལའང་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (2) སིད་བུར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (3) བཟ་ར་ཧ་སིའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་ཟེར་བ་མི་སྐད་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (4) ཀོ་འཤམ་འིའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐད་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མིས་སོ།

133. འཁོར་མཁན་དེ་རྒྱུ་ལ་བྱད་ནས་གང་དུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ནམ།

- (1) འཁོར་མཁན་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།
- (2) འཁོར་མཁན་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་རྒྱ་མོ་ཡ་སུ་ཞུ་ཞུ་ཞུ་བ་ལྷུང་བ་རེད།
- (3) འཁོར་མཁན་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་རྒྱ་མོ་གཞུང་ལྷུང་བ་རེད།
- (4) འཁོར་མཁན་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་ཁོམ་པའི་ནང་ལྷུང་བ་རེད།

134. འཁོར་མཁན་གྱིས་རང་ཉིད་གཙང་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།

- (1) རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་དེ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།
- (2) རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་དེ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།
- (3) རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་དེ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།
- (4) རི་དྲགས་རྩ་རྩུལ་དེ་འདམས་སྟེང་བྱད་དེ་ཁོ་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།

135. འཁོར་མཁན་དེ་རྒྱ་མོ་གཞུང་ལྷུང་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།

- (1) འཁོར་མཁན་དེ་རྒྱ་མོ་གཞུང་ལྷུང་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།
- (2) འཁོར་མཁན་དེ་རྒྱ་མོ་གཞུང་ལྷུང་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།
- (3) འཁོར་མཁན་དེ་རྒྱ་མོ་གཞུང་ལྷུང་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།
- (4) འཁོར་མཁན་དེ་རྒྱ་མོ་གཞུང་ལྷུང་བ་ཞིང་རྒྱུ་ལྷུང་བ་རེད།

གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིད་ཐབས་ལམ་གྱི་བ་ལས་འགྲིག་པའི་ལན་རྣམས་མ་ཞོར་བ་འདོམས་དགོས།

136. གཤམ་གསལ་གཅིག་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་བདེན་པ་མ་རེད།

- (1) དེ་ཡིས་སློབ་བྱུག་གི་བྱེད་ལས་སྣང་སྣོན་བྱས་པ།
- (2) དེ་ཡིས་སློབ་མ་ཡར་རྒྱས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པར་ཕན་ཐོགས།
- (3) དེ་དགོ་ལགས་ཁོ་ནས་གནང་རྒྱ་རེད།
- (4) སློབ་མའི་ཡར་རྒྱས་བཟང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུན་པ།

137. སྐྱུང་དེ་ཚོ་སྐད་རིགས་སྣ་མང་དང་། རིག་གཞུང་སྣ་མང་ལམ་སྲོལ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད།

- (1) རང་རྣམ་ཁག (Autobiographies)
- (2) ཚན་རིག་བཅོས་མ། (Science fiction)
- (3) སྐྱུང་རིང་། (Lengthy tale)
- (4) དུལ་ལུང་སྐྱུང་། (Folktales)

138. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་སི་ཁྱི་པན་། ཀར་ཤུན་ (Stephen Krashen) གྱི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་བདེན་པ་མ་རེད།

- (1) དེ་ནི་སློང་རྒྱ་དང་དགོས་པ་ལ་བསྐྱུན་ནས་རེད།
- (2) དགོས་མཁོ་གང་དེ་ཤེས་རྒྱ་ལ་ཕན་པ་རེད།
- (3) སློབ་མས་བརྟག་པ་བྱེད་པར་ཁོ་རང་ལ་དུས་ཚོད་དང་འགོ་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དགོས་པ་རེད།
- (4) དེ་ནི་སྐད་ཡིག་གཉིས་འབྲེལ་བའི་བེད་སློང་བྱས་པ་རེད།

139. གཤམ་གསལ་དེ་སློབ་དེབ་གོ་དོན་རྟོགས་པ་དང་། མིང་ཞིག་ཡར་རྒྱས་འགོ་བར་མི་ཕན་པ་ཡིན།

- (1) མིང་གཞིའི་དཔེ་རིས། (Alphabet charts)
- (2) བརྗོད་དོན་ས་བཟུ། (Theme-maps)
- (3) དཔེ་རིས་ཚིག་མཛོད། (Picture Dictionaries)
- (4) མིང་ཚིག་གི་ས་བཟུ། (Word-maps)

140. གཤམ་གསལ་དེ་ལྷ་གཉེན་ཡོངས་གཞི་སྤོང་རྒྱ་རྩོམ་ལེན་མ་རེད།

- (1) བཟང་སྤོང་གི་སྤྱིང་པོ་མེད་པ། (Explicit moral values)
- (2) ཡིག་གཞུགས་ཆེན་པོ་དང་ཡོངས་གྲགས་གཅིག། (Big font size & familiar words)
- (3) ལྷག་ཆེན་རིམ། (Attractive pictures)
- (4) སེམས་ཚན་གྱི་སྤོང་ཚུལ། (Animal characters)

141. གཤམ་གསལ་བརྗོད་གཏམ་དེ་དག་དབྱེད་ཞིབ་གཙོ་བོ་གཉེན་བདེན་པ་རེད།

- (1) ཞིབ་འཇུག་སྤྱིང་པོ་ཞེས་པ་དེ་ལོ་འཁོར་མ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་སྤྱིང་དོན་རེད།
- (2) ལྷག་བྱེད་ཞིབ་འཇུག་དེ་སྤོང་ཆེན་ལྷ་མ་ལྷན་དེ་འགྲོ་བ་དེ་རེད།
- (3) ཞིབ་འཇུག་སྤྱིང་པོ་དེ་མ་སྤྱད་སྤོང་བཟང་གཤམ་གསལ་བྱ་རྒྱ་དེ་རེད།
- (4) ལྷག་བྱེད་ཞིབ་འཇུག་དེ་མེད་སྤོང་སྤོང་བསྐྱར་ལས་དོ་སྤང་ཆེ་བ་ཡོད།

142. གཤམ་གསལ་གང་དེ་འབྲེལ་བསྐྱེད་སྐད་ཉེ་བའི་དོན་མ་རེད།

- (1) སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་མེད་སྤོང་དགོས་པ།
- (2) འབྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའི་ཐབས་སུ་བརྗོད་སྤོང་འགྲོ་ལུགས་གོ་བ་དགོས་པ།
- (3) རང་སྐྱེ་འཕེར་བའི་སྐད་ཡིག་རྒྱ་སྤོང་གཉེན་དགོས།
- (4) ཡི་གེའི་གཞུགས་ལས་མེད་སྤོང་ལ་དོ་སྤང་མང་བ་སྤོང་དགོས།

143. ཉེན་རྒྱུ་བརྗོད་པའི་ལྷ་གཉེན་ཚོར་དབྱེད་རིམ་དགོས་ལགས་ནས་སྐད་ཡིག་གཉེན་པའི་ཚུལ་གྱི་དབྱེད་སྐད་སྤོང་པ་རང་ནས་བརྗོད་དང་མི་
དགོས་པ་བཤད་བཟུགས། རྗོད་སྤོང་གིས་རང་དོས་སམ་དགོས་ལགས་ཀྱི་དོགས་ལ་བརྗོད་ནས་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཡོང་བ་བྱེད་
པའི་ཁྱེད་རང་ནས་གཤམ་གསལ་དེ་དོས་རྒྱུད་དགོས།

- (1) སྐད་ཡིག་རང་བཞིན་དུ་ཉན་པའི་ཐབས་ལམ།
- (2) སྐད་ཡིག་བརྗོད་པ་ཉེ་བོ་བྱུང་བ།
- (3) ཐད་ཀར་གྱི་ཐབས་ལམ།
- (4) བརྗོད་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལམ།

144. གློག་པའི་བརྗོད་གཞི་དང་། རིག་གཞུང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་ནས་སློབ་མས་སློག་དེབ་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་དེ་རེད།
- (1) རྟེན་རྟེན་གསུམ་པའི་རེ་དོན། (Top-up approach)
  - (2) རོག་རྟེན་རེ་དོན། (Bottom-up approach)
  - (3) རོག་ལོག་ཏུ་རེ་དོན། (Bottom-down approach)
  - (4) རྟེན་ལོག་རེ་དོན། (Top-down approach)
145. ག་ཤམ་གསལ་དེ་སློང་ཚུལ་ཁོ་ནར་སེམས་པ་ཞིག་མ་རེད།
- (1) སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལྟར་རེད། (Socio-cultural)
  - (2) བན་རྒྱས་ལྡན་པ། (Affective)
  - (3) སེམས་ཁམས་བསམ་ཤེས། (Psychomotor)
  - (4) འཛིན་སྦངས་ཞིག་རེད། (Cognitive)
146. ག་ཤམ་གསལ་གཅིག་འཛིན་གྲ་བཙུག་པ་ལ་པན་གྱི་མ་རེད།
- (1) ལྡེ་ཚན་ལ་ལས་འགོ་སྤྲད་པ།
  - (2) སྐད་རིགས་ལྡེ་མང་ཐོག་ནས་རེ་ལྟོས་བྱས་པ།
  - (3) ལྟ་བུ་འགའ་ཤས་འཛིན་གྲའི་ཚན་བདག་ཏུ་བསྐྱོས་པ།
  - (4) སློབ་མ་རྒྱང་འབྲེལ་ཤོད་རེ་དང་བསམ་ཚུལ་འགྲོ་ལྷགས།
147. ག་ཤམ་གསལ་གང་དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཞིབ་འཇགས་གི་དཔེ་མ་རེད་དམ།
- (1) ལོ་འཁོར་རྗེས་སུ་དུམ་ཚན་ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་བ།
  - (2) ཡིག་ཚད་ཚུང་ཇར་འགའ་ཤས་དང་མཉམ་དུ་གོ་ཉོགས་འདྲི་རྒྱགས་དུས་ཐོག་ཏུ་གཏོང་བ།
  - (3) རྒྱང་འབྲེལ་ཞིབ་འཇགས་ལོ་འཁོར་མ་འཆར་གཞི་ལྟར་བར་རིམ་སྤྲིག་པ།
  - (4) ལོ་འཁོར་མ་དག་ཐོ་གམ་འདྲི་རྒྱའི་ལས། དཔེ་སྟོན་ལ་སོགས་བྱ་བ་དེ་རེད།

148. སྐྱུང་བའི་བར་གསེང་དུ་བརྟན་དབྱུང་ལོར་བ་དེ་ཡང་གལ་ཆེ་བའི་བཀའ་ལ་བལྟ་དགོས་པ།

- (1) སློབ་མས་སློང་དུས་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེའུ་ཁུང་ནས་ལོར་ལུལ་ཤོར་གྱི་ཡོད།
- (2) སློབ་མས་གོ་དོན་ཉུང་དག་ནས་ལོར་ལུལ་ཡོང་གི་ཡོད།
- (3) ལོར་ལུལ་གྱིས་ཡར་རྒྱས་དང་སློབ་སྟོན་ལ་ལས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད།
- (4) ལོར་ལུལ་མང་ཆེ་བ་སློབ་མའི་སློང་ཚུལ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད།

149. ལྷ་གྲུ་ནས་ "p, "b.ལྷ་གྲུ། ཡང་ན། "6, "9' ལྷ་གྲུ་ལོར་བ་དེ། དེ་དང་མཉམ་.....།

- (1) སྐད་འདར་སྐྱ་བ་ལོ། (Aphasia)
- (2) སྐད་ཆེག་མེ་གསལ་བ། (Anomia)
- (3) མིག་སྐྱིབ་ནད་མནར་ཅན། (Dyslexia)
- (4) སྐད་གདངས་སྐབ་བོ་ཅན། (Stuttering)

150. སྐར་གྱི་གཞི་ཅའི་འབྲེལ་བསྐྱད་སྐད་ཀྱི་ཅལ་ནི། དེ་བཞིན་.....།

- (1) སྐད་ཡིག་དབྱེ་འབྲེལ། (Language of abstraction)
- (2) ཉེན་ལྷར་བེད་སློང་དུ་ཡོད་བའི་སྐད་ཡིག
- (3) སྐད་ཡིག་ནང་གི་འབྲེལ་བ། (Interlanguage)
- (4) ཆད་མཐོའི་སྐད་ཡིག་གི་ཅལ་རེད།

- o O o -

www.careerindia.com

གཤམ་གྱི་ལམ་སྟོན་ནམས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་སློབ་དགོས།

- ༡ ་ རི་བ་ཁག་ལ་ལན་མ་བཞོན་སྟོན་རི་དེབ་(Question booklet) ལུ་བཞོན་པའི་རི་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་སློབ་དགོས།
- ༢ ་ རི་བ་གཅིག་ལ་ལན་བཞི་འདམ་ཀ་སྤྲད་ཡོད་པ་ལས་འོས་པའི་ལན་དེ་ལན་ཤོག་གི་སྐོར་དབྱིབས་ནང་སྒྲུབ་སྐམ་སྟོན་གང་རུང་གིས་ནག་སློབ་གཏོང་དགོས། ནག་སློབ་བཏང་བའི་སྐོར་དབྱིབས་ལ་བསྐྱར་བསྐྱབ་བྱ་མི་ཚོག
- ༣ ་ ལན་ཤོག་(OMR)སྐབས་ཚེགས་དང་། མངོན་རྟགས་(Sign)སོགས་བརྒྱབ་མི་རུང་བ་ཡིན།
- ༤ ་ རི་ཤོག་དང་། ལན་ཤོག་གཉིས་ཀྱི་ཨང་གངས་མི་མ་སྐྱུན་བ་ཡོད་ན་ལམ་སེང་བཞེ་བོ་བརྒྱབ་དགོས།
- ༥ ་ རྒྱགས་སྟོན་པས། རི་ཤོག་ཨང་དང་། ལན་ཤོག་ཨང་། རོ་རྟགས་མ་ཞོར་བ་བྲིས་དགོས།
- ༦ ་ OMRལན་ཤོག་གི་རྟགས་བཞོན་པ་དེ་འབྲུལ་ཆས་(a machine)ཀྱིས་འཇམ་གྱི་ཡོད་པས་གསལ་བཤད་ཁག་རང་གི་འཇམ་ཁུགས་ལག་འཁྲེར་(Admit Card)ནང་གང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་འཁྲུག་པ་འབྲི་དགོས།
- ༧ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་ལག་ཐོགས་ཁ་བར་(Mobile) དང་ཡིག་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་ཆས་གང་ཡང་འཁྲུར་ཏེ་ཡོང་མི་ཚོག
- ༨ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་ཁང་(Exam Room) ཡིག་རྒྱགས་ཚོགས་ཁང་(Exam Hall)ནང་ལག་ཐོགས་ཁ་བར་དང་། འབྲེལ་ལམ་སྐྱུལ་ཆས་(Communication device)ལ་སོགས་འཁྲུར་མི་ཚོག གལ་སྲིད་འཁྲེར་ཡོད་པ་མཇུག་པ་དང་ཉ་གོ་ན་ཁྲེད་རང་གི་ཡིག་ཚད་དཔེ་བལྟས་བྱས་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཁྲེད་རང་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཉེས་ཆད་དང་། ཡིག་ཚད་གཏོང་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་ཕྱད་གནང་གི་རེད།
- ༩ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་རང་གི་རོ་སྟོན་ལག་འཁྲེར་(Admit Card)སྟོན་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༠ ་ ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་སྐབས་ཡིག་རྒྱགས་དོ་དམ་པས་བཀའ་ཁྲོལ་མེད་པར་གང་རུང་དུ་འགོ་མི་ཚོག
- ༡༡ ་ ལན་ཤོག་(Answer sheet)དང་འབྱོར་ཤོག་(Attendance sheet)གི་སྟེང་ས་རྟགས་ལན་གཉིས་བཞོན་དགོས། ལན་ཤོག་དེ་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་ངོས་པར་དུ་བཞེ་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ཐོན་བྱ་དགོས།
- ༡༢ ་ ཚེས་གཞི་ཡོ་ཆས་(Electronic Device)གང་ཡང་བེད་སྟོན་གཏོང་མི་ཚོག་པ་སེམས་ནང་ནན་བོ་ངེས་དགོས།
- ༡༣ ་ ཁྲིམས་མ་སྐྱུན་སློབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༤ ་ རི་ཤོག་(Question Paper)དང་ལན་ཤོག་(OMR Answer sheet)གང་ནས་ཀྱང་ཤོག་བྱའི་ཚན་པ་ཅ་བ་ནས་བཞོག་མི་ཚོག
- ༡༥ ་ དུས་ཚོད་རྫོགས་མཚམས་ལན་ཤོག་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་འབྲུལ་ཏེ་རི་ཤོག་རང་གི་མཉམ་དུ་འཁྲུར་ཚོག

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह नीले/काले बॉल पॉइन्ट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस OMR उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक OMR उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र के कोड या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
5. परीक्षा पुस्तिका/OMR उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका कोड व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से उपस्थिति-पत्र में लिखें।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्विच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और परीक्षार्थी विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना OMR उत्तर पत्र दिए बिना एवं उपस्थिति-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार उपस्थिति-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने OMR उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान उपस्थिति-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।
12. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी परीक्षण संस्था के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला परीक्षण संस्था के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
14. किसी भी परिस्थिति में परीक्षा पुस्तिका और OMR उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।
15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल/कक्ष छोड़ने से पूर्व OMR उत्तर पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। *परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।*

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Blue / Black Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the OMR Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the OMR Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and OMR Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and OMR Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/OMR Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against the candidate including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/Room without handing over their OMR Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the OMR Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Examining Body with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Examining Body.
14. No part of the Test Booklet and OMR Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**